

Izložba DNK Marije Stojadinović

Autor Ljuba

Tuesday, 07 December 2010

Poslednji put ažurirano Wednesday, 08 December 2010

06.12.2010. godine u 19:00 časova, u Galeriji Akademije umetnosti u Beogradu, Balkanska 21, otvorena je konceptualna izložba "DNK Marije Stojadinović". Izložbu je otvorila Maja Olić, dipl. istoričarka umetnosti - urednica u Kulturnom centru Kruševac i članica ULUPUDS-a.

DNK koncept "ine digitalni printovi, fotografije koje se bave problematikom savremenog društva. Brend marama/scarf/bufanda/escharpā" bavi se maramama i ešarpama. Radi se o Marijinim slikama (ciklus „Dan kada su bogovi sišli” koje su printom prebaene na marame i ešarpe. Na otvaranju je prikazan i kratak film "Making of" autorka je sa svojim saradnicima govorila o ovom projektu.

Maja Olić govori na otvaranju izložbe

Reč na otvaranju izložbe "DNK" Marije Stojadinović

Ako razmišljamo o umetnosti 21. veka nameće se zaključak da je njen cilj u misli i projektu, u samoj ideji, koja prividno ne može postati inertan predmet na tržištu roba. Ovako dematerijalizovano umetničko delo, to jest, ideja, nužno uvodi element vremena u centar svih zbivanja a tragovi vremena su dokumentarni, stavljajući umesto gotovog produkta, proces stvaranja u prvi plan. Fotografija, prema toj teoriji, dobija značajno mesto u razvoju umetničke misli, a pojačano interesovanje za nju datira unazad do perioda posle drugog svetskog rata. U to vreme u Engleskoj je priređena i izložba sa intrigantnim sloganom "Od danas je slikarstvo mrtvo". Intriga je u tome što ostaje otvoreno pitanje da li se to odigrava spontano, prirodnom smrću slikarstva ili se događa ubistvo gde će fotografija toliko uplivati u slikarstvo i kao neko tajanstveno svemirsko biće ili razorna, retka bolest, uružiti ga iznutra. Međutim, sa stanovišta teorije umetnosti, ta, uslovno rečeno, smrt, dovela je do rađanja jedne nove poetike gde fotografski aparat postaje oko kroz koje se posmatra stvarnost.

Francuski hiperrealista Jean Olivije Klee na jednom mestu je rekao: "Da li vizuelno iscrpljuje realno ili je ono samo jednostavan znak koji vodi ka njemu? Da li je realno s one strane hipermetafizičkog ili je realno zatvorenik vizuelnog?"

Decenija koja nam prethodi, brzo uvodi različite pojmove koji se sami stavljaju na naslove novih konvencija o sistemu vrednosti. Marija Stojadinović može da ima odgovore na neka još nerazjašnjena ili zbog brzine smenjivanja događaja, nerešena pitanja pogotovu kad je reč o medijskoj kulturi kao tekovini sveprisutne pomame za informacijama. Jedno, naizgled savladano gradivo i - skloni smo da pomislimo - prevaziđena tema a to je položaj žene, dominira u njenom, ovde i sada prikazanom, opusu. Zaoprkavaji samo jednim prstom po površini ove priče, ove gomile trulih dogovora i lažnih deklaracija, dovodi Mariju do razotkrivanja životavog niza sukoba od kojih su neki zapravo tek započeli. Tokom devedesetih, muško-ženski odnosi namerno se dovode u zonu stalne napetosti iako je još početkom dvadesetog veka naeto pitanje ženskih građanskih prava koja se manje-više u globalnom svetu ne primenjuju. U jednom od svojih tekstova pod nazivom "Material girl", američka autorka Suzan Bordo (Susan Bordo) kaže: "Zapadna nauka i tehnologija došle su, paradoksalno ali predvidljivo ... do nove, postmoderne imaginacije ljudskog oslobođenja od telesne predodređenosti".

Marija prikazuje moguće odgovore na višeslojna pitanja. Uvođenjem u medijsku kulturu i kreiranje imidža ona razotkriva perfidnost modne industrije i kanona Barbike koji ženu mobilizuje u borbi protiv takozvane nesavršenosti, što je, zapravo, rezultat opšte mizoginije i skrivenih manevara u ožujanju patrijarhalno-rasističkog poretka manjine. Tortura - gotovo juče kamenovanjem ili okivanjem u lance svoje sopstvene DNK, ili nametanjem falsifikovanog i neprirodnog kao jedino prihvatljivog izgleda - neki su od slojeva u ovoj priči koju želi da nam kaže Marija Stojadinović. Svojim licem koje je i lice miliona, ona ne pokazuje ni lice Narcisa ni lice Anđela, već lice filantropa koji može da juri na vetrenjače. Svoj inteligentni pristup ona ovde koristi kao putokaz na stazi ka obelodanjivanju strategije opstajanja muškog društva u dubljem kulturološkom smislu, a koja pribegava nelogičnim i nemogućim kompromisima, flertovanjem sa podkulturnim grupama, opravdavajući svoj cilj svim raspoloživim sredstvima. U toj drami cilj je izraz straha i mržnje kojima treba dati legitimitet na bilo koji način. Okivanje u lance, kamenovanje do smrti, ili postavljanje na naslovne strane modnih magazina kao seks-simbola, otrovi su jedne iste mizoginije. Oni su izobličili svet, lica više nisu lica ljudi već maske koje skrivaju i otkrivaju istovremeno svu patologiju sadašnjosti. Svoj superioran stav u ovom raskrinkavanju, Marija dokazuje stavljanjem maskiranog na maramu/scarf/bufanda/escharpā, koju će ležerno prebaciti preko ramena.

Maja Olić, diplomirana istoričarka umetnosti,
urednica Kulturnog centra Kruševac i članica ULUPUDS-a

Marija StojadinoviÄ‡ roÄ‘ena je 1977. godine, a diplomirala je na Akademiji primenjenih umetnosti 2000. godine u Beogradu, smer primenjeno vajarstvo. Trenutno radi kao urednica u Kulturnom centru KruÄ‘evac i zavrÄ‘ava master studije na Akademiji umetnosti u Beogradu, smer Kreiranje imidÄ‘a i odnosi s javnoÄ‘Ä‡u.